

1' בֿרֿכּוֹת דֿי ו' ע"ב , ארֿר חֿלבוּ אֿמֿר רבּ פּוֹנָא כֿל פֿקוּבֿע... וּפֿעֿט

פֿעֿט 'מֿעֿרָה בֿמֿצֿעֿתוּ עֿל פֿקוּבֿע מֿקום דֿתּפֿעֿתוּ - אֿבֿדֿ לֿא פֿירֿשֿה מִפּ נִקְרָא דֿקְבוּעָה מֿקום: פֿאָם יוֹצֵא בִּזְרָע שֶׁרָעִיד דֿתּפֿעֿט תּמִיד בִּאוֹתָהּ בֵּית כִּנְסֵת, אִו שִׁירִיק דֿקְבוּעָה מֿקום מִוּחַד בִּתּוֹךְ בִּיפֿכֿנֿ"ס?

2' עוֹצֵעַ אוֹמֵר סִי טִי סִי צִי יִי, וּמִ"ב סִי קִי נִי, וְאֵם כֿעִתּוֹפֿעֿט... וּסִי קִי סִי

עֵשׂ אַנֵּן בִּקְבוּעוֹת מֿקום עֵשׂ שִׁתּפֿעֿט בֿאוֹתָהּ בִּיפֿכֿנֿ"ס וּבִאוֹתוֹ מֿקום בִּיפֿכֿנֿ"ס (תּוֹךְ דֿ' אִמוּת) וְלֵא יִשְׁנֶה אֵת מִקוּמוֹ אֵלֶּכָּא דִּלְוִרָךְ. וְאִפֿ"י בֵּית יִבְחָר לֵו מִקום מִוּחַד שִׁתּפֿעֿט לֵו כֿשֶׁאִין בִּאִפְשָׁרוֹתוֹ דֿלֵכֿת לִבִּיפֿכֿנֿ"ס - וְשִׁיפֿה מֿקום עֵשׂ לֵו עֵשׂ יִשׁוּבֵה פֿדֿצֵת.

3' עוֹצֵעַ עַל סִי צִי הִי, וּמֵשֶׁנֶּה בֿרוּרָה סִי יִי

אִין דֿתּפֿעֿט בֿעֵס פֿתּוֹחַ עִין לֵו מִחִיּוֹת

4' בֿרֿכּוֹת דֿי ח' ע"א , אֿמֿר רבּ חֿסֿדָא דֿעוֹלָם יִכְנֵס... יתּפֿעֿט, וּרֵשִׁי

אֵד לֵו דֿאֵדָם דֿתּפֿעֿט לֵי פֿתּוֹחַ מִפְּנֵי שֶׁנִּרְאֵה כִּמְצִיפֿה לִיטִיאָתוֹ

5' עוֹצֵעַ אוֹמֵר סִי טִי סִי צִי כִי

יִשְׁנֵה עֵדֶשׁ פֿירוּשִׁים בֿעֵשׂ, וְחוּשִׁים דֿכּוֹלֵם -
א. פֿי רֵשִׁי - וְפוֹסִיף עוֹצֵעַ שֶׁאֵם עֵס מִקוּמוֹ אִין אִיסוּר בִּדְבַר
ב. מִסֵּתֵכֿל בֿחִיף - כֿשֶׁפֿתּוֹחַ פֿתּוֹחַ דֿרֵפֿ"ר
ג. שִׁשֶׁפֿה שִׁעוֹר פֿיטוֹךְ חִי אִפְחִים עֵשׂת כִּנְסֵתוֹ דֿ שִׁתּחִיד דֿתּפֿעֿט

6' עוֹצֵעַ עַל סִי צִי כִי אֿמֿר וּרִמִּיא , ... לֵא חִשִׁי פֿפֿסִקִי, וּמִ"ב סִי קִי עִי, סִי דִי, סִי ו

דֿכֿתּחֵלֶּה יתּפֿעֿט בֿעֵי שִׁיפֿה דְּבַר בֵּינֵן דֿבִּין פֿקִיר - וְאִפֿ"י אֵם פֿקִיר רַחוּק מִנֵּן - וְלִפֿי פֿפֿ"ט עִי עִי אֵם פּוֹא חוּף מִדִּיא אִינֵן חוּף"י - וְדַבֵּר שֶׁפּוֹא דִלְוִרָךְ תּפֿעֿט אִינֵן חוּף"י.

7' עוֹצֵעַ עַל סִי צִי יִי

מִטּוֹ לִמְנַת עֵם אֵשֶׁרָה פֿראַשׁוֹנִים בִּיפֿכֿנֿ"ס

לֿמֿדּוּנֿ אִוּדוֹת פֿחֿשֿיבֿוֹת שֿל תּפֿלֿה בֿבֿיֿת פֿכֿנֿסֿת - וּפֿילֿטֿ אִם אִינֿן מֿתּפֿלֿדֿ אִם פֿלֿיבֿור.

¹ שׁוֹרֵעַ אִוּרֵחַ סִימָן קִיָּץ סֵעִיף אִוּ, ...פֿכֿנֿסֿתּ, וּמִיָּבֵ סִיָּק אִוּ, בִּי, ...לֿתּפֿלֿדֿ

בֿצִיר שׁאִין בֿה בֿיכֿנֿיָס כּוּפֿים אִתּ פֿרֿבֿים לֿבֿנֿת - אִוּ לֿפֿחֿוֹת לֿשֿכּוּר - מֿקום לֿתּפֿילֿה

² שׁוֹרֵעַ שֵׁם סִימָן זִי סֵעִיף דִּי, וּמִיָּבֵ סִיָּק חִי, וּבִאִצֿ"ט ...

זִירִיק שִׁפּוּי חִלּוֹנוֹת כֿגֿדּוּ פֿלֿי דֿ מֿתּפֿלֿדֿ לֿוּ כֿדִי שֵׁם יִסִּיחַ דֿצֿתּוֹ מֿתּפֿלֿתּוֹ יִשֿא אִינֿן לֿשֵׁמִים לֿצּוּרֵר כּוּנֵנֵה.

³ שׁוֹרֵעַ סִימָן זִי דִּי סֵעִיף אִוּ, וּמִיָּבֵ סִיָּק ט

פֿמֿתּפֿלֿדֿ זִירִיק שִׁעִמוֹד לֿכּוּוּן בֿיֿת קִפֿ"ק - וּפֿילֿטֿ אִם אִין אִרוּן פֿקוּדֵשׁ מֿכּוּוּן לֿאִוּתֵה כּוּוּן

⁴ שׁוֹרֵעַ סִימָן קִיָּץ סֵעִיף פֿי דֿבֿרֵי פֿמֿחֿבֿר, וּבֿפֿ"ד דִּי אִין פּוֹתֿחִין

לֿכֿתּחֿלֵה זִירִיק שִׁפּוּי פֿתּחַ בֿיפֿכֿנֿיָס מֿכּוּוּן כֿגֿדּוּ פֿרוּחַ מֿתּפֿלֿדֿים כֿגֿדּוּ

⁵ שׁוֹרֵעַ סִימָן זִי סֵעִיף כֿ"ט דֿבֿרֵי פֿמֿחֿבֿר, וּמִיָּבֵ סִיָּק אִי, אִי

אִין לֿתּלֿוֹת זִיורִים כֿגֿדּוּ פֿמֿתּפֿלֿדֿים, וּכֿן אִין לֿפֿתּפֿלֿדֿ כֿגֿדּוּ רֵאִי

⁶ שֵׁנֵה בֿרוּרֵה סִימָן זִי סִיָּק סִי

לֿכֿתּחֿלֵה זִירִיק שֵׁתּפֿא אִצֿרֵה לֿפֿני בֿיֿת פֿכֿנֿסֿת, אִבֿל לֿכֿתּחֿלֵה לֿא יִתּפֿלֿדֿ בֿאִצֿרֵה

⁴ **יקרתו** הגיעני ועד צפ"כ יענה שקטרו חנטי הקהל קדש וסחמיצו ציון המדקס לרומס ציה חלקינו ורוליס להעמיד הציונה שקורי' צחורה בקוף צ"הכ קמוך לחרון סקודש ולא צחולע כמו עסי' מקדמת דלה צחורס קיהיה נוי וסכוחס יוחר צצ"הכ חאקר העמוד צחולע וכפשו היפה צחולחו חי ספיר דני לטניו או לא :

תשובה לפי פר"מ נגלו העלוותו ולא לריך ליען צמכסיר ויפה כ' דצחוצ"ס מפרס צוכין חיצה צחולע צ"הכ כדי קיטמעו כולס צקוס וכ"כ טור ורמ"א צחוצ"ס ק"מ קי' ק"ן וכל סעטסה ידו על סחמסונה סחמכס צכ"מ כ' ללמוד זכוח על חיזה מקומוה צחולוחס צכנו הציונה בקוף צ"הכ וכ' דסס ק"ל דוקא צחמכס עסיה רוב סעס ולא סמעו קול סקורח כ"א מהחולע חבל צע"ה בקסלות קעני' וחנסיס צהס מעט ימעט גס מהציונה צכסוף צ"הכ ע"ש וסנה לא סחלה כ"מ מקוס חנ"ל לספוקיס סמעמוד הציונה צחולע צ"הכ וס"א ס"ק ערך צכוכה ח"א ע"צ צחנטי חלכסכדרי' ויפה כ' סרצ כ"מ ללמוד זכוח על חיזה קסלות סנוסגיס נגד ס"ק חבל כ"ל סנכסצמו סקסלות צמ"כ חדרבא ק"ו ססחח ונה חלכסכדרי' קצכל זחח לא סמעו כל סקסל וסלכיכו לחיף בקודרי' וס"ה העמידו צחולע ולא צקוף חע"ג סכס סיס יכוליס לר"א' סנכס קודר חססוף כמו מהחולע וס"ל לא די בקודר ח' יעמידו סכיס חע"כ לא ספיר דני למיעצד סכי וסנכסל חוחר כיון סלכו מחזיקיס סציוס עכס קורין מ' סקרצנות כמו מונח סעפני כן מקצבי' סציוס צחגכ סוכו' כמו סקצנו סחצנה חוחרו סחצנ סעמד צסוכל לפי חרון סקודש. סחול מונח מקטר קטרה ס' עומד צחולע סציה מכוון צין מנורס לסולסן וכסירס"י צפ' סרווס וכחצולר צפ"ס ורומצ"ס ויען סציוס סלכו עומדה צפניס כחצנה סעניעי ע"כ לחי לסעמידו צחולע צ"הכ לדחורו לצסע"ק צכל סחפטר חלון לטנוח צעקדס מעט סלכו.

וסכלל סחדש חסור מה"ח צכ"מ וספ"ע מקומו מוזכר לו למוצס למחוח צחוקת יד לסעמיד סדציר על עכורו וגס כל סעס זה על מקומו יצול צסלוס וחחחס צצכס ח"כ דס"ה מ"צ יוס ג' ז' חדר חק"ל לפ"ק. מעסק"ס :

⁵ **בדבר** בימה באמצע ודאי יש לעשות באמצע אבל לענין להתפלל בביהכ"נ שלא עשו באמצע איני רואה לאסור. ומה שאומרים שבאונגארן אסרו לא ידוע זה בברור ומסתבר שהיה זה רק במקומות ההם שעשו זה בשביל רעפארם כי במקומות ההם היה זה מהתחלות מעשה הרעפארמער הרשעים אבל במקומות אחרים שאין כוונתם בשביל רעפארם אלא בשביל שיהיו יותר מקומות ועוד טעמים כאלו אין לאסור מלהתפלל שם. כי אין זה מעיקרי דיני קדושת ביהכ"נ אלא כדי שישמעו כל המתפללים קריאת התורה כמפורש ברמ"א סימן ק"ג וכן הוא ברמב"ם פי"א מתפלה ה"ג הכי"מ מיקל אף לכתחלה בבתי כנסיות קטנים להיות לצד אחד בשביל גוי עיי"ש. ולכן אף שודאי לכתחלה צריך להשתדל שיעשו הבימה באמצע שלא לשנות ממנהג כל מדינותינו. ועיין בחת"ס או"ח סימן כ"ח שנתן עוד טעם חדש מסברתו במה שצריך באמצע ואף שאין טעמו מוכרח מ"מ לכתחלה יש ודאי לחוש לדבריו אבל לענין לאסור להתפלל גם לטעמיה אין שום מקום. ואם האמת כהשמועה שאסרו באיזה מקומות היה זה רק הוראת שעה במדינתם בשביל הרעפארמער ואם יש שני בתי כנסיות באחד הבימה באמצע ובאחד בצד אחד יש לקבוע מקום תפלתו בביהכ"נ שהבימה באמצע שהוא כהראוי והגון.

⁶ מ"ה שנהגין שהש"צ עומד בתפלתו אצל העמוד שאצל ארון הקדש אם יש מקור לזה. הנה במתני' ובגמ' איתא בכל מקום עובר לפני התיבה, וצריך לידע מה זה תיבה והיכן היה עומד.

לכ"ע התיבה היא זו שמונחין שם ס"ת

⁷ אבל מה שיש לעיין שהרי זה מאות בשנים שלא היו יורדין לפני התיבה שיש בה ס"ת

ולא ידוע לנו טעם על השינוי.

מ"מ למעשה יש להשתדל שלא ישנו מכפי כל הדורות אף שאין בזה איסור ברור ויעשו עמוד סמוך להיכל כמנהג כל בתי כנסיות שבדורות שלפנינו

⁸ למעשה עיקר הקביעות דהש"ץ יהיה לפני העמוד אבל כשהיו עם רב שאי אפשר לשמוע בכל ביהכ"נ כשיעמוד לפני העמוד יתפלל או הש"ץ על הבימה שהוא באמצע ביהכ"נ כדי שיוכלו כל העם לשמוע בלא דוחק. וגם ביוראפ היו עושין כן בהרבה מקומות בבתי כנסיות גדולות.

דמנדן אל פחיוב דפפריד בין פגברייס, דנשיס איפפ שצדלדיס דבא לדי קלות ראש - ע"י מחיילע שלפי ר' משפ כשרה למרות שאוינע מניצה אדא אד דלובע פכתפייס, בנסיף לחיוב מחיילע ייתכן מלב ופא אסור דפתפלע בבית כנסת (או בכל מקום אחר) בעלע תלבושת בלתי לניצה מלד נשיס אד שתבנע מחיילע שתסתיר אותן דמנרי.

בכדי דפבין את פאנן כראוי, אדיען דלמוז את כל פסויות פנעזות דענן לניעות בתלבושת.

דבריס כ"ג, י"ג-י"ד

פפרשה אסקת במחנע פוילאט דמלחמה, ויש מלוב מיוחדת דקחת דשדפ קרב - בנסיף לניעק - יתד כדי דחפור מקום דפתפנע וס כדי לכסותו אוח"כ.

ס"ו מלוב נ"ז ... אדקי'ק

פוס"ק מפרש את פפרשה כמקור דמלות לניעות. בעל פפפות ס"ו"ק (שפוא רביען פריי) פוסיף-

פפפות ס"ו"ק פס אות ב'

פיוזי של לניעות פוא כבוד אצמיי - ורביען פריי פוסיף שתלמידי חכס חייב דדאוע דתלבושת ופנעפפ מכובדת במיוחד שלע דלרוס ח"ו דחילול פס פניס.

דברכות דל ס"ב ע"א, פפוא ספדנא ... שניע בבית פכסא'

איקרפ של לניעות פוא כבוד אצמיי ואין פאדס נכר כניע אדא כפוא דבד - שפרי פנעפפ בפני אחרים מושפעת עס מפריין דפקרא לניעז!

ש"ע א"ח סי' ב' סעיף ב', סעיף א', ונ"ב ס"ק א' ... בס"ס ע"

כל מה שלע פוילע פני אחרים אסור דלעות עס כפוא דבד בבית - אביל לריכיס דפבחין בכל ענן איך פדריק פמכובד דעשות, ופמתבייש מלעלעות מתי שפילוי מוילדק אין זפ בעדר לניעות.

פניא דל נ"ז ע"א, ת"ר שבעפ בניס ... שצרי'

פמתנעגת בלניעות יתירפ זוכפ דבניס לדיקים

2 נון רסב"ם הלכות תעלה סיד. פסינ עשין סי' ו"ח סור א"ח סי' נ.

לדחיות צנע דכתיב (דברים כג) והיה מחניך קדוש, וכתיב (מכה ו) והצנע לבת עם אלהיך.

3

ויתלמיד חכם שאינו טהר בעצמו צניעות היב מיתה לפי שמחזיק הבריות מאהבת התורה ועל זה נאמר כל משנאי אהבו מות, אל תקרי משנאי אלא משנאי. סי' שהם גורמים לבריי לשנא התורה כי בוסן שארם קורא ישונה ודבורו בנחת עם הבריות ומשנאי ומתנו נאה עם הבריות אומרים עליו אשרידו כמה נאים מעשיו כמה מתוקנים דרכיו יפוסן שהוא קורא ושונה ואין דבורו בנחת עם הבריות ואין משנאי ומתנו נאה מה הבריות אומרות עליו אוי לו ללוינו שלמד תורה האיתם כמה מסערים מעשיו וכמה מקולקלים דרכיו.

למדנן את פמלוא פראשונא בענן פלנצות - פיסוד של כבוד צלמי. שכל דבר שלכא פייתי רולא שאחרים יחשבו שאני עושה, לובש, וולטי אפילו מדבר בגלל שפואו לא לפי כבודי - אסור לי לעשות גם כשאני לבד. ולכן אסור לי לנסתובב בבית באופן שלכא פייתי רולא לפיות הפני שום בן אדם, ויש לכל אדם לפעלות את רמת פנכבודות שלו וכמו שמתנין אצלת קנחית שזכתה לשבחה בגמ כפניס גדולים.

פמלוא פשני מן פתורה בענן פלנצות מלינן במשנה ואני בכתובות פאוסקות בדין איש שפרלף את גדרי פלנצות ולכן מותר לבצע לזרשה מבלי שיצטרך לקיים את פבטחותיו פכספיות - חיובי פכתובה.

כתובות דל ע"ב ע"א משנה, כל אדם, ורש"י

פמשנה מונה שני סוגי עבירה: עוברת על דת משה - עוברת על מלוות דאורייתא. ושוברת על דת יפודית - שפורלת את גדרי פלנצות שנפא בנת ישראל. בכלל עוברת על דת משה - איש פפורה את ראש כנז משה בעלל באיסורים דאורייתא ושנודרת ואיננה מקיימת, ובכלל עוברת על דת יפודית - וילא וראש פרוש אודי כמה דברים.

עב"ב מ', ראש פרוש... פפרוש ראש, ורש"י

פגמ' מקשה שפריצת ראש באש דאורייתא ולכן רק מנפג בנת ישראל - ומקור פאיסור פוא מפרשת סוכה שפכפן חייב לפרוש את ראש פאש כדי לנולל. רש"י פירש - או שפורש את ראש כנז משה שפוצה את ראש באיסור, אן שפוצה שפכפן מלווה לפרוש את ראש פאש לפשר לד"ק שצד אותו זמן פיתה ראש מכוסה. רש"י מצדיל את פפירוש פשני.

למצשה, למדנן כאן פסוסור לבת ישראל לבטאת פפריצת ראש. פאחרונס מקשים על זה שמשנה אחרת בכתובות -

כתובות דל ע"א ע"ב... מכותים, ורש"י

כתובת בתולל מכותים וכתובת אלמנה על בעל פשני מנה בלבד, ואם זרש אדם את אשתו ופיא תובצת כתובתה ומצנת שפיתה בתולל כשנשכח ומליע על מכותים ובעלל מוצן שפיתה אלמנה ולכן מליע על יותר מנה - אם באו צדים שראו אותה וילא את מבית פוריה לחופתה פפריצת ראש פרי זה סימן מובפק שפיתה אז בתולל ומייב על מכותים. מפורש כאן שיותר לאשה (ארוסה) שפיא אשת איש (דאורייתא) לבטאת וראש פרוש!

שו"ע אפ"ע סי' כ"א סעיף ב', חלקת מחוקק ס"ק ב', ובית שני ס"ק פ', נותר...

מפורש בשו"ע פ"ע פפני" בכלל איסור פריצת ראש - אבל פחלקת מחוקק וב"ש פירשו שמזובר באלמנה אן זרשה מכה פמשנה שראוי. וילא - איש שפיא אשת איש אבל בתולל (דפינן פארוסה במשנה ריש פאש שנתארמלה) וילא פפריצת ראש, אבל פפני"ה שפיא אלמנה או זרשה אסורה פפריצת ראש. - ומכאן ראו"ה ברורה שאין פצנן תלוי בפיתה אשת איש כלל, ומה שרזיזים לפרש שאשת איש שומרת את שצרה לבצע בלבד אין לו יסוד בפלכה!

שו"ת אגרות משה חלק אפ"ע א' סי' נ"ז, דפא... אור

שיטת ר' משה ז"ל פיא שכיסוי פראש לאלמנה (וגרשה) לאו דאורייתא שפרי פרשת סוכה שמשנה למדנן את פאיסור פפריצת ראש אסוקת באשת איש דוקא

ביאור פג"א אפ"ע סי' כ"א אות י"א

פג"א פביא מקור לדברי שו"ע פ"ע פפני" חייבת בכיסוי פראש מלשון פגמ' בכתובות, אפורה לבנת ישראל - ושם מפורש שפוא דאורייתא. ולכאורה ז"ל שצנן כיסוי פראש פואו תלבושת מכותית - שאש פנשוא תופסת מקום חשוב בחברה, ומיילא חייבת לפתנל באופן מתאים למצמדה - כולל כיסוי פראש. וא"כ קשה לפ"ה שאחרי שנתארמלה או נתגרשה חוזרת לפיות בחורה כבתחלה, אלכא לנארת מצמדה ומייבת לפתנל בפתאום.

5. דהא פשוט שאף להב"ש והדגמ"ר בסי' כ"א סק"ה שסברי מירושלמי שגם אלמנה אסורה ללכת פרועת ראש הוא רק מצד דת יהודית דמדאורייתא הא רק בא"א נאמר,

דמדען שבנות ישראל אסורות מלככות פרועות ראש מדאורייתא, ופגמי בכתובות פקשע אע פמשנע שקראע דין זע דת יפודית - מנעג' בענת ישראל -

1 'כתובות דין זע זע' סוף ע"א, דאורייתא... נמי אסור'

מה"ת די זעע שמכסה את ראשה בסע, אבעל ממנעג' בענת ישראל לככות את פראש במטפחת, ופמשנע זסקת באשה שמכסה את ראשה בסע.

2 ע' בעג' ע"ב, אחר ר' יוחנן... מבוי', ותוס' ד"ה ואדא בחזר

אפילו דין פריעת ראש פאמורה בתורה פואו רק בשוק או לכע פפחות במבוי, אבעל בחזר אין חוב כיסוי ראש כעל - וכע שכן בתוך ביתה, ובמבוי אף שיש איסור דאורייתא ללכות פפריעת ראש, יכולות לככות את ראשה בסע, ורק בשוק חייבת לככות את ראשה במטפחת. ויש לעיין - עמה באמת אין חוב דאורייתא בכיסוי ראש אדא בשוק? וז"ע שנות כיסוי ראש כולעת ב' יסודות: שכע א' חייב לעתנעג ולפתלעש באופן מתאים למעמדו בחברה (ולכן רק לשאפע או נ' שפיתפ בשוק או במבוי יש חוב כיסוי ראש), ושפתלבושת ופפנעגע חייבות לעתאים למקום בו נמלכאים (ולכן רק אכ"כ אין דין פריעת ראש דין פמחייב נשים בעלד - אדא כל איש ואשה חייבים לעבור לעצמם תלבושת פולמת - פמתאים ע למעמדו בחברה, זע למקום בו פואו נמלכאים...)

ופנע, מעלד דת משע חידשע פמשנע דין דת יפודית - שיש מנעג ללכות במטפחת דוקא זע די בכיסוי סע.

3 רמב"ם פרק כ"ד אישות פלכע י"ב, ... במטפחת'

עפי פמב"ם דת יפודית מחייבת רדיד בענס למטפחת - זעכאורה פכע תלוי במנעג פמקום.

ופנע, עפי רש"י ותוס' מפורש בעג' שאין שום חוב כיסוי ראש בחזר -

4 בית שמוע אפ"ע סי' קע"א ס"ט, אבעל בסמ"ע... בש"ע'

שיטת סמ"ע עעס בחזר יש חוב כיסוי ראש ומקורו בירושלמי

5 ב"ח אפ"ע סי' קע"א ד"ה ונ"ש ודוקא, ופכ"י...'

עפי פב"ח פמנעג לעפקפי עעל כיסוי ראש במטפחת ורדיד אפ"ב בית

פיו"טא שיעמ ע' דינ זעעות: ופ"י מחניק קדוש - כבוד עצמי פריעת ראש באשה - לעתחשב במעמדו ובמקום דת יפודית - ערכי פמקום

5 והי נהוג בכל גבול ישראל דחפילו צפני חנשי ביתה אינה שרויה פרועת ראש כלל מטפחת וכפה צראשה ודלא כפירוש רש"י ותוספות והר"ן:

למדנן שן פתורה יש חיוב כיסוי פראש לאשת איש, אלמנה, ורושה ברשות הרבים ובמבוי-מדין דת יפודית חייבת לכסות את ראשה ברה"ר בכיסוי מכובד.

יש מקום לחקור - פרי הפסוק, ופרע... בפרשת סוטה עוסקת רק בענין גילוי ראש, ומה דיין לגבי שאר אפה שלדא נזכר בפסוק כלל?

המשנה מוסיפה צד פראים בענין נוול פוסוק-

1 'סוטה דיין ז' ע"א במשנה, וכפן אווז...שארף, ולא' ח' ע"א, תנן רבנן...שארף'

פכפן מללע עס חלקי אפה. וא"כ בחור שגם גילוי בשרף נחשב לניולד - ולאו מיבעי ללשון ראשון ברש"י שפלימ' דלגבי פריצת ראש באשה פוא מזה שפכפן מנוולע מדף כגד מדף שגלתה את אצמיה בעבירה -פוא דיין שגילוי בשרף אסור, ואפילו ללשון פשנ"ף שפראע' מלמד שגד אג פ"ף מכוסה -פרי פלמ' מפרשת את הפסוק כ"יווי לללות עס את בשרף ויש לן אותו דיוק שגד אותה שעה פיתה מכוסה.

ובאמת פרחבת פדיבור בענין פ"א מותרת שפרי אין אונ עוסקים בחוקים אלכא בצרכי פלניצות -אוי גילוי ראשה נחשבת לחוסר פלניצות ק"ו גילוי בשרף! למעשה - כל אשה חייבת לשאול את אצמיה פאם לבושה ופננתה מתאימים לרמה שפתורה קבצה בחיוב כיסוי פראש, וכן כל גבר חייב לשאול את אצמיה פאם לבושה ופננתה פם דפי רוח פלניצות שי"רה פתורה ע"י מלות כיסוי ראש באשה -כאשר פ"סוד פוא נכבדות.

דז כאן עסקנן בדין פלניצות כשפאדס נמלכא לבדו בבית, ובדין פלניצות דפי פמאדז ופמקום. בלמ' מלנין צוד דיין-

2 כתובות דיין ע"ב ע"א במשנה, ואיזוהי דת יפודית... כל אדס'

בכלל דת יפודית מלנין צוד שני ענינים נוספים-אווה בשוק ומדברת עס כל אדס, פלמ' מסויר-ה-

3 עס ע"ב בלמ', ואווה בשוק... לבני אדס'

אסור לללות זרואותיה לבני אדס מדין דת יפודית, כאן מלנין דיין חדש של פלניצות שלכא ראינן צד עכשוי- דפתחשב עס זפותם של פנכחים, אסור לאשה ללללע בצמח ע"י חשיפת זרואות בפני גבר.

עס כאן פריק לומר שזרוע לאו דוקא -שאם חשיפת זרוע בפני גבר נחשבת לחוסר פלניצות, כל שכן חשיפת אפה! וא"כ עס גבר ואם אשה חייבים לפזער ולשמור אל כבוד אצמיה בפני פשנ.

פאנין פשנ של דת יפודית שראינן פוא פאיסור דיבור עס כל אדס-

4 עס בלמ', ומדברת... פילדיים'

אסור לאשה לעסוק בלחוק עס בחורים.

5 בית שיעור אפ"ע סי' קט"ו ס"ק י"ב

שיחה יתירה עס רווקים עס נחשבת לחוסר פלניצות

עד כאן צסקען בדיני פאשע צלמה - ערכי פלינצות שפאי חייבת דרכוש ולפתנגע עפ פופם (ואגב ראינן אויך שפערקים שייכים לכל יהודי באופן פמתאים למצאדו פחברתי ומקום פמלאו).

אתה צליען דברר את דיני פאיש בנגע דפתתיחסותו לנשים בכלל, ודיני פתפלפ בפני איש שאינגע לבוש כראוי!

1' ברכות דין כ"ד ע"א, א"ר יצחק טפח... ולק"ש, ורש"י

ר' יצחק חידש טפח מאלע באשע נקראו ארוה - אבדל דא פירש למני נפקא מינע שיפא קרוי ארוה, וריתתה גמ' לומר שפסע ארוה אוסר פסתכלות באשע שאינגע אשתו, אבדל דחו את זע מכח ר' ששת שאוסר פסתכלות אפי' באזבא קנגע - פרי שאין אוסור פסתכלות תלוי בשם ארוה, ותירצו שמדובר באיסור קריאת שמע כנגדע - פאסור דקרות שמע כנגד טפח מאלע באשתו ואצ"פ שאין אוסור לעסתכל פה שדא בשעת ק"ש.

יסוד פאיסור של קריאת שמע כנגד ארוה גלמד מפוסק-

2' ברכות דין כ"ה ע"ב, ארוה בעשית... קמיתחזיאו

אוסר מפי' דקרות ק"ש כנגד פארוה אפי' כשיש זכוכית בינן לבין פארוה שמכל מקום פארוה נראית. פראשונ'ם מסבירים שגמ' פירשע את פפסוק 'למ יראו בק ארוה בשעת דיבור - דפיין בשעת ק"ש תפלע ותלמוד תורה.

3' שו"ע או"ח סי' ע"ה סעיף א' דברי פמחבר, ומ"ב ס"ק א'... ע"ש

ארוה ע"ש אוסור דקרות כנגדע מדאורייתא, וטפח מאלע אוסרו רבנן כאילו פוא ארוה ע"ש ע"ש פפרור

4' רמ"א ע"ש סי' ע"ה סוף סעיף א', ונראה מדברי פראו"ש... ומ"ב ס"ק ח'

ארוה ע"ש אוסור מדאורייתא וממילא אין פבדל בין איש דאשע ושניפס אוסורים דקרות כנגדע, אבדל טפח באשע פוא ארוה דרבנן ואוסור משם פפרור - ולכן ס"ל דרשב"א שרק דאיש אוסור דקרות כנגדע - וכן ק"ל.

5' שו"ע ע"ש סי' ו', ומ"ב סעיף כ"ט... פמכסה נגד פארוה'

אין צלימת צינים מתרת קריאת שמע כנגד פארוה אלמא א"כ פארוה ברשות אחרת או יש זכוכית מפסקת.

² וא"ת לפי זה לאזיה צורך נקט שוק יותר משאר מקומות מכוסין שנה ונראה דנקט שוק דאפילו פחות מטפח חשוב נמי ערוה וכדנפקא לן (שם כד.) מקרא (ישעיה מו ז) גלי שוק עצרי נהרות וכתיב (שם פסוק ג) חגל ערותך דמשמע כל שוק הוי ערוה אפילו פחות מטפח

⁴ והאי שוק נראה דהוא פרק התחתון מארכובה עד כף העקב

⁵ (ח) כ"ד א' שוק באשה ערוה, במ"ב ס"י ע"ה סק"ז כי בשם הב"ח והע"ז דשוק אפי' כל שהו אסור, ואמנם מדברי הרשב"א והראב"ד מבוחר דאשמועינן דגם שוק בכלל טפה באשה ערוה דהו"א שוק קיל טפי משום שאין מקום לנוע באיש ולפי"ז שיעורו טפה,

דרכי משה

⁶ (א) כתוב בהגהת מיימוני פ"ג דהלכות ק"ש (אות ט) הא דבעינן טפח דוקא באשתו אבל באשה אחרת אפילו בפחות מטפח:

⁹ כ' במ"ב ס"י ע"ה צבה"ל ד"ה טפה, דטפה באשה הוא מצת ג' שנה ויום אחד וכן שוק [ולמאי דמבוחר לעיל דבאשה אחרת כל שהו ה"ג אסור כ"ש] ולמאי דמבוחר לעיל דכל הני אינה ערוה בעיקרו אלא חכמים אסרוה משום הרהור וערדא היה נראה דכל שאין דעתן של בני אדם עליהן מחמת קטנותן מותר

ואין כאן שיעור בשנים אלא לפי מליאותן וקטנות גופן.

למדען את פמינרא של ר' יחוק בברכות שפח באשפ ארוה, ואת פמינרא של רב חסדא ששוק באשפ ארוה - שלפי פב"ח באו לחדש שבשוק למאדל מפברכים אפי' פחות מספח פואו ארוה, ולפי פחז"א באו לחדש שלפ מספח מפברק ולמספ פואו ארוה.

בסוגיא בברכות יש אזי מינרא-

'ברכות דף כ"ד ע"א, אמר רב ששת... פאזי'

רב ששת פוסי' ששאר באשפ ארוה - ולפי כהן יש לחקור פאם כוונתו מספי' פחות מספח פואו ארוה, או שלפ בשאר שייק של ארוה - אובל לא בפחות מספח -

'ש"ע א"ח סי' ע"ב סעיף ב' ורמ"א ... דלמתן, ומ"ב ס"ק י"ד ... פרשב"א'

מנעזת פרמ"א מספילו פחות מספח מנעזת שרזי' לפיות מכוסה פוי ארוה - ורק פמאע שדרכן לעלות אין בו משום ארוה.

מפורש ברמ"א שפדרק לעלות ק"ת שער - ויש לחקור פאם יש שיעור לדבר - כמא שער מותר לעלות?

'ש"ת אגרות משפ אפ"ע א' סי' נ"ח, ולפי... פוסופ', ובסופ... משפ', אכ... פמקוונות'

לפי ר"מ פריעת ראש פאסורה מפ"ת פ"א בספח

'משנפ ברורפ ס"ק י'

לפי פמשנפ ברורפ אפי' באשפ שאין דרכה לעכות את ראשפ שערפ ארוה - מנעזת שכתוב בש"ע, שדרכה לעכותו לא באו למאע אלסא פמאע שיעור מנעזת דלמתן.

'ערוב פשלחן א"ח סי' ע"ב סעיף ז', מנעזת... דליכא פפרור'

לפי ארוך פשלחן במקום שפדרק פואו שנשים יולאות בלי' ראש אין בשאר משום ארוה (אוצ"פ שפן אגרות על איסור דאורייתא)

'רמ"א א"ח סי' ע"ב סוף סעיף ב', וכ"ע... ומ"ב ס"ק ט'

שיטת רמ"א מותר לעלות בפאפ נכרית - אפי' אם נעשפ מנעזת, ויש מנעזתים משום מראית עין.

אך אף שהלמוד אפשר ליכא לפ"ז אף על יותר מטפח כפי המסתבר שחלק גדול מהראש לדין סוטה הוא הרבה יותר מטפח דהוא רוב הראש או לכה"פ קרוב לרוב הראש, מ"מ הא עכ"פ יש למילף דכל הראש הוא ממקומות המכוסים דהא לא מסוים איזו חלק מהראש הוא מקום שמגלות אלא דרשאות לגלות משהו מהראש באיזו מקום שהוא ונמצא שכל הראש הוא נחשב מקום המכוסה אך שאין ראיה לאסור לגלות אף שהוא מקום המכוסה אלא כפי השיעור. וכיון שכל הראש הוא מקום המכוסה, יש לאסור ממילא מדין ערוה כמו מקומות המכוסות שבגופה. ואף שאין למילף זה ביחוד מקרא דפרע ראש האשה ידעינן זה ממילא מקרא זה ע"י שידעינן שכל הראש יש להחשיב מקום המכוסה ואסורה מדין ערוה דעלמא כשאר המקומות.

מ"ה
עכ"פ לינא נראה שיותר לנו להתפלל ולברך נגד ראשית המגולות כיון שעתה רובן הולכות כך והנה כמקומות המגולות בנופה וכמ"ש המרדכי בשם ראב"ה בספ"ג ח"ל כל הדברים שהוכרנו לערוה דוקא ברבר שאין רגילות להגלות אבל בתולה הרגילה בניגוי שיער לא חיישנן דליכא דהורו עכ"ל וכיון שאצלנו גם הנשואות כן מטילא דליכא דהורו

3 וגם הא פשוט שאין למילף מהקרא איסור אלא מה שצריך הכהן לפרוע בראש הסוטה,

ובסוטה ודאי לא סגי בפריעת משהו,

תורה שתשכח מישראל, וד"ל.

ואמנם מבין אני לרוח קצת החרדים המרננים נגד ישרון, שהם רואים במנהגיו סטייה מן המנהגים שהורגלו בהם באורח חייםם בפולין ובאונגארן. אולם הם מעלימים עיניהם מן המצב בצרפת כמו שהוא. ליהודים החרדים מן הסוג הישן אין שום השפעה על מהלך החיים, הם מרוכזים בתוך חוגם המצומצם ואינם שמים את לבם לתהליך ההתבוללות העושה שמות גם בקרב החרדים. אף החרדים שולחים בניהם ובנותיהם לבתי ספר נכריים, ואין להם שום ערובה שיהי' בכוחם לעמוד נגד הזרם השוטף ומכלה, הם בוטחים בעצמם ואינם דואגים דאגת מחור לעתידם הדתי של ילדיהם.

צו השעה הוא ליצור חוג צעירים וצעירות דתיים, תנועת נוער עם התלהבות מדבקת וכוח משיכה חזק. אשר בהיותם מושרשים בקרקע היהדות הדתית יתגלו להכניס זרם חדש בקרב היהדות, זרם של להט נפשי, של רוח רענן וחי, שבכוחו לכבוש את הלבבות ולרום את הנפשות הנחשלות, שהגעגועים לחיי קדושה של יהדות טהורה עוד לא עומעמו בקרבן. רק במסגרת זו ישנם סיכויים לשגשוג חדש של הרוח הדתי ולפעולה חנוכית כובשת וסוללת דרך.

יחיאל יעקב וויינבערג

והנה במס' סוכה נ"ב מבואר שהיו מקפידים שלא יתערבו האנשים והנשים וכלשון המשנה במס' מדות פ"ב מ"ה וחלקה היתה בראשונה והקיפה כצוצרה, שהנשים רואות מלמעלן והאנשים מלמטן, כדי שלא יהו מעורבין. וכן כתב הרמב"ם בהל' בית הבחירה פ"ה הל"ט ובהל' יולב פ"ח ה"י"ב: כדי שלא יתערבו אלו עם אלו. ולא הוזכר שם שעשו מחיצות גבוהות שלא יסתכלו אנשים בנשים, ועי' מה שכתב הב"ח באו"ח סי' ע"ה דהסתכלות היינו התבוננות לשם הנאה, וכבר הביא ביד מלאכי כלל ה' אות קע"ז בשם הרבה ראשונים, שהאיסור הוא הסתכלות בהבטה יתירה ועי"ש מה שפירש הגמ' בע"ז דף כ' ונשמרת מכל דבר רע שלא יסתכל אדם באשה נאב ואפילו פנוי' וכו', שהכוונה להסתכלות המביאה לידי הרהור עבירה. וזהו דבר המסור ללב וכל אחד מחוי' להשמר מהסתכלות מתועבת זו, ולפיכך לא עשו בזה תיקון מיוחד, ורק תנאו שלא יתערבו אנשים בנשים, לפי שהתערבות זו מביאה למילא לקלות ראש. ורק בביהכ"נ יש תקנה קדומה לעשות מחיצות גבוהות, שלא יוכלו להסתכל משום תפילה וק"ש שאסור מטעם ערוה, כמבואר בברכות כ"ד ע"א, שטפח מגולה וכן שער באשה ערוה, אבל באספות של רשות, כגון בשעת הכנסת כלה לחופה או בשעת נאומים ודרשות לא הקפידו מעולם לעשות מחיצו ורק מדקדקים שלא ישבו אנשים ונשים יחד ולא יתערבו זה עם זה ואמנם ראיתי שמביא דברי המרדכי במס' שבת פ"ג שי"א שכתב כגון מחיצה שעושה בין אנשים ונשים ב"ן אנשים לנשים מותר לעשותה בשבת, עי"ש, משמע שעשו מחיצות גם בשעת הדרשה ולא דווקא בשעת תפלה וק"ש. ונראה שזו מדת חסידות ולא מצד הדין, ומעולם לא ראינו בארצו ליטא ופולין שידקדקו בזה. והנה לישראל וכו'.

ד. ומה שנהגים לשיר ולזמר ומירו קודש בנים ובנות יחד - כבר שאלתי ע"ז ממנהיגי המחנות, והשבתי להם, כי בבואי לברלין ראיתי בבתי החרדים מזמרים אנשים ונשים יחד ומירות קודש בשבת, והשתוממתי למנהג זה שהוא נגד דין מפורש באו"ח סי' ע"ה ס"ג, שקול זמר אשה בשעת ק"ש אסור. ועי' שם במג"א, שקול אשה ערוה, כגון א"א או נדה אסור אפילו שלא בשעת ק"ש והתבוללות בימינו לעולם בחזקת נדה,

2 בעש"ק קרח הבעל"ט הואיל כ"ת לכתוב לי בענין המזמרים של נערים ונערות ולא חשבתי עוד, כי חשבתי אפשר יושתק הדבר ולא ינחא לרוח התורה. כעת שמעתי שנה לכתוב לאחרים היתר, אמרתי להעתיק מש"כ אז בגליון מכתבו וז"ל מ"ש מתרי קלי לא משתמעי הלא מפורש בגמ' שם דדבר חביב יהיב דעתי ומשתמעי תרי קלי ואין לך חביב יותר ממה שהעידו חז"ל דקול באשה ערוה מהפ' כי קולך ערב, ע' ברכות כ"ד. ומה שהביא מהשד"ח בשם דברי חפץ - חדא, דהשד"ח כותב שם שנכון להחמיר שלא כדבריו. וחוז' מזה, הלה השד"ח כ' בפירוש רק מי שאינו מכוין ליהנות מקולה, וא"כ מי ערב בדבר, וכן מה שכותב במכתב דבשירי קודש אין הבחורים מתכוונים להנות מקול הבתולות - הוא צחוק מכאיב לומר כן וח"ת בישישותו שליט"א יכול לומר כן

ואולם אחרי חקירה ודרישה נאמר לי כי הגאון הצדיק ר"ע הילדסהיימר ז"ל וכן הגרש"ד הירש ז"ל בפ"פ ענ"מ התירו בזמירות קודש לומר יחד, והטעם משום דתרי קלא לא משתמעי וכיון שזמזמים יחד אין חשש איסור, אבל לא נחא דעתי בזה וחפשי ומצאתי בשד"ח מערכת קול שהביא בשם רב ספקדי להתיר זמירות קודש של אנשים ונשים יחד, וסמך מצאתי לדבריו ממקרא מפורש בשופטים ה' ותשר דבורה וברק בן אבינועם וכו'. ואח"כ ראיתי בבא"ש שהביא פסוק זה, ודחה כי על פי דיבור שאני וכמש"כ התו' יבמות מ"ה ע"ב להא דכתיב והיא פטטה את ישראל, והא אשה פסולה לדון דעפי, דבור שאני. אולם זה דוחק, דלגבי דין אפשר לומר שעפ"י הדבור הורת לה לדון שהיא היתה נביאה וללא ה"י שם איש גדול כמותה, משא"כ לענין שיר הוא דוחק לומר כן. ובלא"ה חירצו שם התוס' תירוץ אחר שהיא היתה מלמדת להן שידונו ואח"כ ראיתי מובא בשם החיד"א בספרו דבש לפי מערכת ק' שבשעת השראת השכינה שריא לאשה לשורר וליכא משום הרהור, ועכ"פ יש סמך למה שהביא בשד"ח הנ"ל, שבשיר קודש לא חיישינן להרהור.

מ"מ יש מקום לומר, שבזמירות קודש הזמר מעורר רגש קודש ולא הרהור עבירה. ועי' בב"י שהביא בשם רה"ג, שאף בשעה שמנגנות אם יכול לכוון לבו לתפלתו בענין שאינו שומע אותה ואינו משים לבו לעי' אין לו להפסיק קריאתו. ועי' באוצר הגאונים לברכות שהביאו, וכן בחידושי הריטב"א לקדושין כתב שהכל לפי מה שהוא אדם מכיר בעצמו שיצרו נכנע וכפוף לו ואינו מעלה טינא בלבו כלל מותר לו להסתכל ולדבר עם הערוה ולשאול בשלום אשת איש, והיינו ההוא דר' יוחנן דיתבי אשערי טבילה ור' אמי דנפקי ליי אמהתא דביר קיסר וכו' ולא חיישי להרהורא מטעמא דאמרן, אלא שאין ראוי להקל בזה אלא לחסיד גדול, עכ"ל. והבא בפ"ת אבהע"ז סי' כ"א.

ועי' במס' יומא ס"ט ע"א גבי שמעון הצדיק עת לעשות לה' וכו' ובפירש"י שם. ובמס' תמורה י"ד ע"ב איתא שהתירו לכתוב דברי תורה שבע"פ משום עת לעשות לה' הפרו תורתך, ואמרו מוטב תיעקר אות אחת מן התורה ולא תשכח תורה מישראל, ובמס' גיטין דף ס' ע"א למדו מזה שמתר לטלטל ולקרית בספר אפטרן משום כיון דלא אפשר עת לעשות הפרו תורתך. ובוודאי שדבר זה נמסר רק לחז"ל להכריע מתי הוא העת לעשות ומה מותר להפר, ולא נמסר לכל אדם לעשות מעשה בשביל שהוא יודע כי יש כאן עת לעשות וכו'. ואולם בנידון שאין כאן איסור גמור ורק יש כאן מנהג חסידות ומדת צניעות אפשר לדרוש סמוכין ולהתיר בארץ צרפת, שכבר הגיע מצב היהדות עד משבר ואם לא נאחו באמצעים חינוכיים מנוסים ומעוטרים בהצלחה, כאותם של ארגון עזרא באשכנז וארגון ישרון בצרפת, עתידה

ע"כ למדנן את הפלכות הפלכות הצנן פלניצות - ובהן גם את מה שנגע למתפלדע כגד מה שלפי הפלכע נחשב ל"ערוף" -

אסור לכד אדם - איש או אשה - הפסחובב בבית כשפוא לכד באופן שלכא פי' רו"ף שבני אדם יחשבו שפוא מופיע בבית הגלד שגד לכא לפי כבודו. אסור לאשת איש, אלמנה, או גרושה ללכת לרחוב בראש מאלה וכ"ש אסור דג - ולכד אשה - ללכת כשציקר גופה מאלה. וכן אסור לאשה לגלות זרועותיה בפני אבר זר - וכ"ש גופה. וכל אשה חייבת לשמור על ארכי פלניצות פמקובלים במקומה - כולל לכא רק מה לכסות אלכא גם איזו תלבושת מתאימה לבת ישראל.

- א. אסור לגבר - ולפי פירוש"א גם לאשה - לקרות שמע, לפתפלדע, לברך, ואפי' דלמוד כגד:
- ב. אסור לאשה ממה שגשם במקום פפוא רגילות לכסות - ולפי פגפות מ"י אס לז אשה שאיננה אשתו אפי' פחות מספח
- ג. אפי' משפח מאלה משוק פאשה - ולפי פחזו"א דוקא אפח
- ד. שער מאלה באשה שחייבת בכיסוי - לפי ארוך פשלחן דוקא במקום שגשם אכן מכסות את שערן - ולפי ר' משה דוקא אפח
- ה. קול זמר אשה

וא"כ בבית כנסת יש שם מחילה כשרה אבד אפשי לראות את פנשים דרך זכוכית - או שצדקת פנשים פ"א למצלה ואז מציקר פדין פרי אין זורק בוילון - ופרב שישב במזרח ישב כגד פנשים, אס פנשים - ואפי' אשה אחת - מופיע בתלבושת בלתי לנעצה פרי אסור לפתפלדע לכך, כשמחליטים על מחילה חדשה לכא מספיק שתפי' כשרה מדין מחילה (למנע קלות ראש) - אלכא לריכים לקחת בחשבון גם את מה שצנן לפתיר פתפילה במקום ע"פ דיני ארוף.

בנוסף לדיני לניצות, ישנם עוד דינים פננעיים לתלבושת, במשך כל פיום ובמיוחד בשעת פתפלדע -

1 קידושין דל' ע"א, רב פונא בריו דרב יפושע... מראשי'

מפני מ' מען מדובר בפננעיתו פפרטית של רב פונא ואין זה מחייב אותנו -

2 שו"ע או"ח סי' ב' סעיף ו', ולכא ילך... פראש', ומ"ב ס"ק י"א

לכאורה ס"ד לשו"ע אסור מציקר פדין לכד אדם לילך ד' אמות בגילוי ראש ומפרש"ל פפואב מ"ב סובר שפוא חייב לכאדם לנע במצטיו לכד (כצין ר"פ), ולמדת חסידות כל אדם לכא ילך אפי' פחות מדי אמות בגילוי ראש.

3 ט"ז או"ח סי' ח' ס"ק ג', ונראה לי שיש אסור גמור... עכ"ל'

שיטת ט"ז שבזב"ז מננע פאזיים לפסיר כיסוי ראש, נחשב גילוי ראש לחוקות פאזיים ואסור מפ"ת.

4 שו"ת אגרות משה חלק או"ח ד' סי' ב', ובפרט... פאב'

ר"מ אצן שבזב"ז אין קפידא מדי פאזיים לפסיר את כיסוי פראש אלכא שיתר נח לפס שלכא לכסות את ראש - וא"כ כבר אין מקום לפסית ט"ז שגילוי ראש אסור מפ"ת (ומחילכא יש לפתירי משום פרנסה)

5 שו"ע או"ח סי' ז' סעיף ג'

יש מוארים אסור לפזכיר שם שמים בגילוי ראש, ואסור לכנס לביכנס"ס בגילוי ראש.

6 ביאור פגרי"א או"ח סי' ח' סעיף ב' סוף ד"ף ונכון, כלכא דמידתא...

לפי פגרי"א גם בשעת פתפלדע אין חייב בכיסוי ראש מן פדין.

4 ובפרט במדינתנו בזה"ז

שברור שלא מצד חוקיהם עושין זה אלא משום דכן נקל להו יותר, וכדחזינן ששום איש ממדינה זו הולך בכובע בשוק דשומרי תורה נמי אין הולכין בכובע אלא ביארמולקע דקה ואף בחורף שקר בחוץ לילך בלא כובע תיכף שבאין לבית חולצין הכובעים ומלבישין יארמולקע, וא"כ ודאי בשביל זה גם הנכרים אין הולכין בכובעים כשחם גם בחוץ ואף כשקר בחוץ ומוכרחין לילך בכובע בחוץ כשבאין הביתה פושטין הכובעים, וכיון שהם אינם צריכין לילך בכסוי הראש יושבין בגילוי הראש, אבל לא שהם יושבים בגילוי ראש מצד קפידת איזה חוק דלכן ליכא בכאן סברת הט"ז ולכן לכו"ע הוא רק זהירות מצד המנהג הטוב

דמדין את דיני פתלבושת מעצמי זניעות, ואת ענין כיסוי פראש דגבריך שפוא משום יראת שמים (ולפי פיע"ז עס משום חוקות פאזייס) - וראוינן שבבית כנסת ובשעה שמזכיר עס שמים יש ענין מיוחד לכסות את פראש.

ישנן אודי פרטות בלגא דתלבושת בשעת פתפדע -

1. ברכות דף כ"ד ע"ב, אמר רב הונא פיתתו... דבוי, ורש"י

דק"ד חייב לכסות את ארתו, אבד דתפדע חייב לכסות עס את דבו דפראות את אצטו כעומד דפני פתפדע.

2. ביאור פדכפ סי' ז' א' ו' ד' י' א', ונראה דרק...'

דכתתפדע אסור עס דקרות ק"ע (שפי' א קבלת אול מלכות שמים) בלב מעולע.

3. שו"ע או"ח סי' ז' א' ו' ד' י' א', ורמ"א, ורמ"ב ס"ק ד'

אסור דברק שום ברכה כשאין פוסקה בין דבו דארתו, אבד דתפדע זריק דחזור חזרה - וי"א שום אינו רגיל דחזור חזרה שדא בשעת תפדע, עס בשעת תפדע אי"ז.

4. שו"ע עס פדע פ' ו' א' ו' ד' י' א', ו"ב

פדע חייב דפיות באופן פולס דקבלת פני פתפדע כנפול בחברה, ולכן בחורף פנבנס דבית כנסת מן פקור ופדעם יסיר את פתפדע, את פכפפות, ואת פתפדעם דפני שמונע אשרה.

5. עס פדע ו' דברי פתפדע

תלמיד חכם זריק שיכסו את ראשו בעלית בשעת פתפדע (שמו"ע)

תפילה

קביעת מקום לתפילה

באותה בית כנסת, תוך ד' אמות לנקות, ובמקום שאין לטפוח לרפואות
אין לתפלה בשטח פתוח
לכנס ד' אמות ואח"כ לתפלה. לפתרון מפתח א"ל תראו כאילו ממחר לט"ו, ט"ז או י"ח בח"ל/ישפך כשיצא פולחן ח' אפס ואח"כ תפלה
שלא יפא דבר מפסיק בין לבין פקיר
מלכו למנות בין אשרה פראשנים

בית הכנסת

כופין לבנות או לשכור ביהכ"ס
לירך לפתוח חלונות ברוח המתפלל כנגדו
לתפלה שמו"ע אחרים עכו"ם בית קפ"ק ואצ"פ שאין ארון פקודש נכון
אין לתלות זיורים באותו רוח, ואסור לתפלה כנגד ראי'
לכתחלה תפא אצרה לפני ביהכ"ס
ביחוד באמ"צ: ראב"ם - כדי שכולם ישמעו/ חת"ס - שביחוד במקום פתוח
הש"י צוה לדי צנוע לפני ארון פקודש
מחילה בין אברים לנשים. ראב"ם ביד חזקה (מ"א) - למנוע קלות ראש/ פיר"א (ת"י), ט"ז אלוטרי - מנע ישראל - למנוע פסתכות
א"א - וכן בכל מקום שיש קלות ראש

זינות

ופ"פ מחניק קדוש: כבוד צ"מ - א"ל יאמר פנני בחדרי חדרים מ' רואני
מחמת - המתעבדת בזינות יתירה זוכה לבנים לדיקים
איסור פריעת ראש בשוק: (מ"א) יתר המעט א"ש - לתעבד כמו שראוי למצאנו בחברת ומקום שם נמלא
אלמנה וזרופה: גר"א - דאורייתא/ א"א - מנע
בחדר: רש"י ותוס' - אין חיוב דאורייתא לכסות/ סמ"ב (ב"ש) - חייבת לכסות/ ב"ח - פאנעל דפקודי א"ל כסורי ראש וריד א"ל בבית
דת יפודית: מנע זינות שנגדו בעת ישראל
איסור דפראות זרזות: לבני אדם
איסור ריבוי זחוק עם פבחו"ס/ ב"ח - וכן ריבוי שיחה עם רווקים

ערוך דבר

איסור עקרונות ק"ש ולדבר בדברי תורה כנגד פארו
ערוך דאורייתא: ערוך ש
ערוך דרבנן: ספח במקום שרש"ל לכסות (מ"ב) כ"ל שפ"א בת שלש/ חנו"א - כ"ל שייך דפרפר א"ל (ע"פ)
פגפות מייחנות (ר"א) - ובאש אחרת אפילו פחות מספח
שוק: מ"ב - מברק ולמאצ"ל/ חנו"א - מברק ולמאצ"ל
ב"ח (מ"ב) - אפילו פחות מספח/ חנו"א - דוקא ספח
שאר: א"ש - במקום שדירק לכסות את שערן/ מ"ב - אפילו אם דרכן שלא לכסות את שערן
קול: זמר (וקול מוקלט אינו ערוך - אב"ד מכוצר)
פג"צ פ"דספ"מ - בקול זמר דבר שבקדושה יש לפתור וכן בתרי ק"ל
איסור לפסתכל בצדוק כדי ללענת. וכן איסור לפסתכל במקומות פאכוסים אפילו שלא צ"א ללענת

כיסוי ראש לגבר

צ"ז - איפה שדירק פאייס לכת בי"ל ראש פוי בכלל חוקותיהם/ א"א - בפ"ז איננו בכלל חוקותיהם
בשעת התפלה: י"א בש"ע - חייבים לכסות/ גר"א - לא מלך פד"ן

כיסוי פא"ל:

ק"ש (וברכות): חייב לכסות ערותו, ולפתח בין לבו לערוה, ולכתחלה עם לכסות את לבו
תפלה (שמו"ע): חייב לכסות עם את לבו, לחזור חזרה (י"א - דוקא אם ראי' לחזור חזרה ש"א בשעת תפלה) ובלבוש פולס לקבלת פני מלך,
ות"ח חייב לכסות ראשו גלית בשעת התפלה